

ОБЩИНА БАЛЧИК

Кмет
Николай Ангелов
☒ 9600 гр. Балчик
пл. "21-ви септември" №6

☎ 0579 72070
☎ 0579 74117
mayor@balchik.bg
www.balchik.bg

Община Балчик
ул. "21-ви септември" № 6
За информация: 0579 71046, 0579 71077,
0579 71079, 0895 554133.
рег.№: 24-БЧ-12495_001 от 17.12.2024

СПРАВКА

за постъпилите становища от проведената обществена консултация, заедно с обосновка за неприетите предложения по

- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за определяне и администриране на такси и цени на услуги на територията на Община Балчик
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определяне размера на местните данъци на територията на Община Балчик

Правно основание: чл. 26, ал. 5 от Закон за нормативните актове.

В 30-дневния срок на обявената обществена консултация под формата на писмени становища, е постъпило едно предложение, получено на имейл, заведено в деловодната система на Община Балчик под Вх. №24-БЧ-12495/28.11.2024 г. от подател г-н Петър Петров с настоящ адрес гр. Балчик.

Благодаря за постъпилото становище и изразена гражданска позиция с предложения и аргументи от г-н Петър Петров. Становището-предложение е наименовано „Отговор“, „Относно: Предложение на кмета на община гр. Балчик за промяна на Наредба за определяне на местните данъци и такси“.

Аргументите, изложени от подателя, не са отграничени в пера „местни данъци“ и „местни такси“, а са преплетени, като отграничаването им е необходимо за правилната преценка на тежестта и обосноваването на мотивите за промяната в разбираемост за подателя на предложението и за обществеността, съответно правилното структуриране на настоящата обосновка.

Разширяването през последните години на приетите законови граници за данъчната политика на местните власти, провокира провеждането на данъчна политика и дори конкуренция между общините, но ефектът от това върху нивото и структурата на приходите не е голям. Разбира се, кризата също даде своето отражение в местните приходи, което може и да скрива някои от потенциалните положителни развития от данъчната политика на местно ниво. Така или иначе обобщената картина през последните години не се промени много – общините разчитат основно на държавните трансфери, след това на неданъчните си приходи (такси и собственост) и най-накрая на данъчните постъпления.

В общи линии собствените приходи (данъчни, неданъчни и помощи) на общините продължават да бъдат по-малко в сравнение с трансферите от централния бюджет, което означава, че финансовата им самостоятелност, а оттам и стабилност все още е едно пожелание. Тази тенденция се запазва въпреки прехвърлянето на патентните данъци към общините (2008 г.) и въвеждането на новия туристически данък (2011 г.)

„целеве данъци“ – това са малки стъпки, които имат незначително влияние по отношение на общинските приходи.

В случая състоянието на държавните финанси и високата зависимост на общинските бюджети от държавните трансфери предопределят това замръзване в приходната част на общините.

Общинските услуги се категоризират в две отделни групи: делегирани и общински функции. Законът за местното самоуправление и местната администрация определя списъка на всички делегирани и общински функции, но регулаторната практика често взема превес пред това разпределение.

Източниците на финансиране също са разделени от тези две групи местни услуги. Специфичните трансфери на делегирани услуги поставят строги ограничения върху решенията на общините и водят до намаляване на местната автономия. Общинските услуги се финансират от собствените приходи на общините. На практика те, заедно с незначителната обща изравнителна субсидия, се изразходват частично и за делегирани услуги.

Общините в България според националната статистика се финансират предимно от трансфери от националния бюджет (71%), местни данъци (15%) и такси, наеми, глоби и неданъчни приходи (14%).

Трансферите от националния бюджет финансират обаче делегираните от държавата дейности, най-вече общественото образование и социалните услуги. Съпоставянето на делегираните функции със съответния държавен бюджет води до ниско съотношение на държавните трансфери към благоустройството и комуналните услуги в общините, например.

Общинските услуги, както вече беше посочено, се категоризират в две отделни групи: делегирани и общински дейности. Сред тези местни задачи най-големите разходи в общинските бюджети са за държавно образование. Други делегирани услуги са социални услуги, култура, здравеопазване и някои от отговорностите на общинската администрация. Традиционните местни услуги, като комуналните услуги (почистване на улици, поддръжка на пътища, обществено осветление, транспорт, управление на отпадъците и др.), представляват една съществена част – една четвърт от общинските разходи.

Въпреки официалното разделение на делегираните и общинските собствени дейности, действителните отговорности за обслужване не могат да бъдат строго разделени. Предоставянето на услуги има много елементи и ролята на националните и местните власти варира в зависимост от тези компоненти на предоставянето на услуги.

Например в случая с общественото образование трудовите правоотношения може да бъдат запазени на централно равнище, докато организацията на услугите и управлението, респ. поддържането на сградния фонд и съоръженията често биват прехвърлени на общините. Реалната общинска автономия се определя и от правилата за собственост, свободата при избора на организационни форми на услуги, определянето на стандарти за изпълнение на услугите, методите за технически надзор и много други фактори.

По аргумента, изложен в т. 1 „Предложението касае повишаване само на три елемента“, „предложението не разглежда промяна или запазване на ставки за данъка върху другите превозни средства, както и екологичните коефициенти за всички превозни средства“, „предложението не включва промяна или запазване на патентен данък, туристически данък и други местни данъци“, аргумент „Предложението трябва да разглежда цялата наредба със становище за промяна или запазване на всеки от налаганите данъци“:

Отг:

1. Разпоредбите на Закон за нормативните актове не предвиждат и не изискват в проект на нормативен акт за изменение на такъв да се разглежда и запазването на непроменените му части. Практиката и финансовите анализи за съжаление показват, че патентният данък не е голям приходоизточник, а туристическият е „целеви“, и не е допустимо разходването на приходите от целеви данъци „за всичко“. В мотивите, налагащи промяната се разглеждат именно предложените изменения с очакваното им финансово отражение за повишаване общинските приходи, а оттам и цялостното повишаване на благосъстоянието на общината, респ. за гражданите ѝ. Запазването на ставки не е предмет на мотивиране по правилата на ЗНА.

По аргумента в т. 2 „Предложението се обосновава, като необходимо за покриване на повишените разходи за издръжка на общината, обусловени от регистрираната инфлация“, Предложението не разглежда актуализиране на приходите на общината от услуги и общинска собственост, които би трябвало да са адекватни с инфлацията и да са основен източник за компенсиране на повишените разходи“, „Предложението трябва първо да търси оптимизиране на разходите и компенсиране на повишението със собствени дейности. Едва след това, ако има остатък за компенсиране, евентуално да допълва с увеличение на данъците“...

Отг:

2. Актуализирането на приходите на общината от услуги при спазване разпоредбите на закона – чл. 7 и чл. 8 Закон за местните данъци и такси, без възможност да се излиза от поставените от законодателя рамки (с разходооправдателен характер), няма как да покрие финансовия недостиг в общинския бюджет в неговия съществен размер, като мотивите за това са вече изложени към предложените проекти за изменение на двете общински наредби.

По т. 1.1.: В България Законът за местното самоуправление и местната администрация определя списъка на всички делегирани и общински дейности, но регулаторната практика често взема превес пред и допълнително усложнява това разпределение.

Има 583 нормативни акта, както закони, така и подзаконовни нормативни актове, които уточняват подробностите за предоставянето на местни услуги. (по данни от НСОРБ, 2023 г.).

Този проблематичен въпрос за стриктното разделение на публичните функции и отговорности допълнително се усложнява от механизмите за финансиране, които също имат за цел да конкретизират разпределението на ресурсите между двете отделни групи услуги. В България делегираните услуги се финансират от целеви субсидии, а общинските компетенции се финансират от собствени приходи и от общата изравнителна субсидия.

Непрекъснато променящото се законодателство относно изпълнението на услугите не е последвано от достатъчно и адекватно увеличение на финансовите ресурси, нужни за това изпълнение. Отчасти и даже в по-голямата си част това се дължи на липсата на подходящи институционални механизми в национален план, отчасти на невъзможната задача да се следва с необходимия темп всяко изменение на регламентите за услуги в настоящия механизъм за отпускане на средства.

Критичните липсващи институции са, както следва:

- a) липса на правни инструменти за оценка на въздействието на нормативните актове, засягащи общинските бюджети;
- b) липсва процедура за конституционно обжалване в случай на възлагане на нефинансирани ангажименти на местните власти;
- c) В Закона за публичните финанси няма разпоредби за задължително компенсиране на увеличените общински разходи, причинени от промени в националната политика и нормативната уредба. (НСОРБ, 2023 г.)

Тези фактори водят до голям брой нефинансирани задачи, оставащи за сметка на общинския бюджет.

Субсидиите от държавния бюджет, отпуснати по показатели за изпълнение на услугите, имат за цел да гарантират минималното ниво на услугите във всяка община. Тази еднородност обаче често и на практика, както и в случая, противоречи на разнообразието и обхват на необходимости и условия на обслужване.

Финансирането от държавата на практика се оказва, че не следва местните нужди и създава погрешни стимули за организацията и управлението на общинските услуги.

По т. 1.2. Не се излагат аргументи, как обновяването на съществуващите сгради в Община Балчик пряко се отразява на приходите от данък недвижими имоти при запазване на процента за ставката.

По т. 1.3. Вносителят на проекта на наредба счита, че е спазен максимално принципът на справедливост спрямо хората с по-ниски доходи, респ. притежатели на недвижими имоти съобразно данъчната им оценка.

По т. 2.

2.1. На практика, твърде често в нотариалните актове, обективиращи имотни сделки не се вписват реалните пазарни цени, на които са се споразумели страните и е придобит имот, най-често се сочи данъчната оценка на имота. Предвиденият законов механизъм за облагане на придобитите имоти, когато за продажна цена е посочена стойност, по-ниска от данъчната оценка на имотите не регулира и не изправя в пълна степен злоупотребите в тази връзка. Обстоятелството, че с разширяване обхвата на чл. 106 ДОПК се дава право на извършване на служебна корекция от органите по приходи във връзка с подадената от задълженото лице декларация, не елиминира възможността в редица случаи, макар при въведената възможност за служебна корекция, оценката да се извършва на базата на неточни или неверни данни. Може да се продава и на цена, по-ниска от данъчната оценка, но в този случай данъчната основа е данъчната оценка, а не цената, записана в нот. акт, като реалната, „скрита, прикрита“ цена на сделката, остава необлагаема (чл. 46, ал. 2, т. 1 ЗМДТ). Това важи и за случаите, когато при продажбата се начислява ДДС (чл. 27 ЗДДС). Изповядването на сделки на по-ниски цени от действителните е масово явление,

не само в обхвата на общината, а на национално ниво. В момента законодателната рамка е относително либерална и позволява прехвърлянето да става на по-ниска от действителната цена.

Т.е. предвид и нормата на чл. 46, ал. 2 ЗМДТ няма изработени ефективни защитни законови механизми – гарант, че за покупко-продажна цена на имотите, посочена в НА е посочена действителната пазарна такава и облогът е в реалния му, следващ се размер. Поради това, с предложеното изменение на ставката се постига действително компенсиране на инфлацията, а не повторно плащане на такава компенсация.

2.2. Собствените приходи на общините нямат много допирни точки с икономическите процеси в съответното населено място – облага се имуществото, докато печалбите и доходите, високите икономически темпове на развитие на отделните инвеститори на територията на общината почти и на практика дори никак не влияят на местните бюджети. Т.е. идването или наличието на голям инвеститор не генерира автоматично ползи за местните бюджети.

3.1. По отношение на „изчислителна грешка“, за която твърди г-н Петров – направените от вносителя на проекта изчисления обективират размер на очаквания облог с прогнозен характер при предложените нови ставки. Облагаемата движима и недвижима собственост е динамична величина, зависеща от регистрираните сделки. Конкретно за превозни средства, броят на регистрираните се променя ежедневно. Предвид това няма изчислителна грешка.

3.2. и 3.3. Често принципът на справедливостта и пропорционалността следва да се разглеждат през призмата на тяхната сложност и всеобхватност. Предвид икономическата обстановка за доходи и финансово благосъстояние на отделните граждани не само в общината, а в страната, едва ли е реалистично възможно да бъдат стимулирани хората с по-ниски доходи и финансови възможности, уязвими групи, пенсионери напр. – да закупят, респ. да притежават автомобили с висока екологична категория – например електрически, за които не биха заплатили данък, отколкото за твърде старите автомобили, които в този етап могат да си позволят да притежават и стимулът за това да е прекомерно вдигане на данъчната тежест за старите им такива с ниска екологична категория. Такъв подход на този финансов етап би довел по-скоро до нарастване на несъбираемост поради прекомерна данъчна тежест, /данък за превозни средства, доближаващ в размер реалната стойност на стария автомобил/, възложени върху уязвими групи от обществото. Така предложените от вносителя на проекта изменения не противоречат и не са в разрез със заявената Програма за опазване на околната среда, в целта - намаляване на емисиите на вредни газове в атмосферата.

3.4. Подходът на предложеното увеличение на данъка за превозните средства, в частта в зависимост от мощността на двигателя, и в частта „екологичен компонент“ са в границите, регламентирани в раздел IV. Данък върху превозните средства от глава Втора „Местни данъци“ от Закон за местните данъци и такси. Увеличаването в най-голяма степен на данъците за „другите превозни средства“, които служат за „забавление и удоволствие“, предвид неголемия в статистика, несъществен брой такива „превозни средства за забавление и удоволствие“ на територията на общината по аргументите на подателя на предложението с обществено обсъждане, няма да доведе до целесъобразно

и осезаемо повишаване на данъчните постъпления в цялост по перо „Данък върху превозните средства“.

По т.1 и т.2 от Заключението в писменото становище на г-н Петров:

Посочват, че приветстват повишаването на процента на данъка върху недвижими имоти, в случай че бъде подоброено качеството на средата на вилна зона Фиш-фиш, като дават и примери в какво точно да се изразяват тези подобрения. В отговор на това становището ни е следното:

С влизане в сила на Закона за общинската собственост през 1996г. настъпва разграничение между общинската и държавната собственост. При преглед на редакциите на чл. 2 от Закона за общинската собственост от момента на неговото влизане в сила до настоящия момент, се наблюдава тенденция общинските имоти отново да се връщат в патримониума на държавата.

С влизане в сила на §42 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за общинската собственост (Обн. - ДВ, бр. 96 от 1999 г.) в собственост на общината са преминали застроените и незастроените парцели и имоти-частна държавна собственост, отредени за жилищно строителство и за обществени и благоустройствени мероприятия на общините, съгласно предвижданията на действащите към датата на влизането в сила на този закон подробни градоустройствени планове.

По силата на тази разпоредба бяха актувани като общинска собственост и вилните зони на територията на общината. Държавата, в лицето на Областен управител на област Добрич, оспори част от съставените актове за общинска собственост и съдът отсъди, че тези територии не са преминали в собственост на общината, а са останали държавна собственост.

Въпреки това и преди, и сега благоустрояването на вилните зони на територията на общината се дължи на Община Балчик.

В отговор на оплакванията, че улиците във вилна зона Фиш-Фиш не са осветени и не се поддържа чистотата в там следва да се има предвид, че специално улица „3-та“ е снабдена както с осветление, така и със съдове за смет, които се извозват съгласно определен график. Отделно от това във вилната зона има разположени контейнери, включително и син контейнер за строителни отпадъци. За съжаление обаче, особено през летния сезон, се наблюдава тенденция към образуване на нерегламентирани сметища в тази зона, породени от изхвърлени строителни отпадъци, дължащи се на почиствания и ремонти от собствениците на имоти. Предвид това опазването и грижата за чистотата не е само ангажимент на Общината, а и на добра воля и дисциплинираност на самите обитатели на вилната зона.

По отношение на укрепване на в.з. Фиш-Фиш, моля да имате предвид следното:

Според доклад на Геозащита- Варна, склонът, заключен между дере Фиш-Фиш, пътя Албена – Балчик и Черно море е част от древно относително стабилно свлачище. Изграден е от свлечени пясъчливи глини и глини-жълто- кафяви, без слоистост, които

залягат върху ненарушени глини и глинести мергели- базис на свлачището. Свлачището е провокирано най- вероятно от засилен поток на подземни води и евентуалното им покачване. Допълнително има приток и на повърхностни води, както и пряка инфилтрация на валежи в свлачището. Инженерно-геоложките условия в района предполагат по- нататъшното развитие и разширяване на свлачището, като няма условия за стабилизирането му по естествен път.

С оглед на това становище към настоящия момент е в ход проект, именован „Поетапно изпълнение за укрепване на свлачища на ул. „2-ра“, ул. „3-та“ и ул. „4-та“, в.з. Фиш-Фиш, съгласно ПУП-План за регулация, одобрени с Решение №659 по Протокол №38/29.11.2022г. на Общински съвет- гр. Балчик, предвиждащ изграждането на обект от първостепенно значение – публична общинска собственост за задоволяване на общински нужди, които не могат да бъдат задоволени по друг начин. За целта са проведени 8/осем/ отчуждителни процедури, като 3/три/ от тях са поставени за разглеждане пред Административен съд- Добрич. След влизане в сила на решенията, горепосоченият проект ще бъде присъединен към Програма 2025-2027г. за финансирането му от Държавата, чрез МРРБ, а след това ще се пристъпи и към изпълнението му.

Този проект е от изключителна важност и е приоритет на Община Балчик, за което не се пестят нито време, нито средства. Отчуждителните процедури са стартирани веднага, но оспорването им за съжаление ги забавя. Разходите за отчуждаването към настоящия момент възлизат над 100 000лв. и са за сметка на общинския бюджет, който, както посочихме подробно в изложението по- горе, се сформира и от тези данъци.

Вилна зона Фиш-Фиш не е единствен ангажимент на общинската администрация. Град Балчик, другите вилни зони и селата на нейната територия, които са 19/деветнадесет/ на брой, също се нуждаят от адекватен размер финансови средства за благоустрояване и издръжка.

Следва да се има предвид, че общинските разходи не включват само издръжка на администрацията за заплати на служителите ѝ, а и всякакви други разходи за задоволяване на обществени потребности. Без да сме изчерпателни, можем да посочим следните примери: изразходваното електричество на всички общински обекти, вкл. и за осветление на цялата територия, както и поддръжката му; поддръжка и ремонти на общинските сгради, в които се включват сградите на училищата, на детските градини, на читалищата; разходите за персонала им и др. Болницата също се съфинансира от общинския бюджет.

Всички жители на територията на Община Балчик, не само тези, живущи във в.з. „Фиш-Фиш“ желаят да живеят и отмарят в спокойна, приятна, здравословна, благоустроена и безопасна среда. Това е и желанието на ръководството на Община Балчик. Смятаме, че към настоящия момент сме постигнали това и доказателство сте и Вие като гражданин, избрал да живее от 20 години на нейната територия, както и много чуждестранни граждани, които също като Вас са се установили тук. Доказателство са и множеството туристи, за които територията на община Балчик е предпочитана дестинация.

За съжаление, за да се постигне тази реалност, предвид икономическата обстановка в страната, са нужни средства, които Община Балчик може да набави чрез данъци, такси, продажби и наеми на общински имоти. Парите, които постъпват в този общинския

бюджет отново ще бъдат изразходвани за задоволяване на местните потребности, като с настоящите промени ще се увеличат възможностите за постигане на по-добри резултати.

В заключение на настоящата обосновка и в отговор на постъпилото изложение, бих искал да подчертая, че разработките на публикуваните два отделни проекта:

- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за определяне и администриране на такси и цени на услуги на територията на Община Балчик,
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определяне размера на местните данъци на територията на Община Балчик,

е мултидисциплинарен процес, включващ многостранно проучване, както на местните нагласи на обществеността, така и на налична материално-техническа база, аспекти на икономическо и демографско развитие, социално-икономически и финансови условия, предизвикателства и реалности, прецизиране, систематизиране и оценка на събрана и последващо анализирана финансово-счетоводна информация, експертиза, цялостна, комплексна методология, чиято рамка е едновременно широка и многообхватна и в същото време е очертана, регулирана и ограничена от закона. Предложените проекти са разработени при пълно идентифициране на приоритети и потенциални рискове, с възможно най-балансиран за всички страни и участници подход. Предвид изложеното намирам, че всяка по-генерална промяна /а предложението на г-н Петров не е детайлно и конкретно структурирано/, ще влоши качеството на публикуваните за обсъждане документи. В същото време липсата на предприемане на належащата промяна е коментирана и обсъдена от вносителя на проекта като обективиран резултат в мотивите на предложенията за изменения по двете общински наредби. Цялата събрана информация в процеса на разработване е хармонизирана, за да се получи комплексен, оптимален и положителен за всички страни – за община и за граждани, резултат.

Предвид изложеното, направеното предложение Вх. №24-БЧ-12495/28.11.2024 г. не е в достатъчна степен обосновано, поради което не се приема.

НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ
Кмет на Община Балчик

